

\ **Raadsvoorstel**

Zaak 75388

Onderwerp: GGD Zuid-Limburg: begroting 2021 en technische wijziging
Gemeenschappelijke Regeling
Openbaarheid: Openbaar

Portefeuillehouder: Wethouder Coenen

Datum Raad: 04-06-2020

Nummer:

\ **Samenvatting**

Bij deze ontvangt u de begroting 2021 van de GGD Zuid Limburg. Alvorens de begroting wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg, wordt deze voorgelegd aan de gemeenteraden om hun zienswijze hierop kenbaar te maken. De zienswijze op de begroting dient voor 1 juli 2020 aan de GGD kenbaar gemaakt te worden. Uw raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2021.

Tevens wordt u een wijziging van de gemeenschappelijke regeling voorgelegd op basis van technische wijzigingen. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling dient door het college van elke individuele gemeente te worden vastgesteld met instemming van de gemeenteraad.

\ **Conceptbesluit**

- Kennis te nemen van de jaarrekening en het jaaroverzicht 2019 van de GGD Zuid Limburg;
- In te stemmen met de concept-zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2020 van de GGD Zuid Limburg;
- In te stemmen met het verwerken van de financiële consequenties in de begroting 2020-2023 van Voerendaal ten laste van de stelpost loon- en prijsstijging (€ 15.911) en de stelpost vrije budgetruimte (€ 34.448);
- In te stemmen met het voornemen tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- Het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het lidmaatschap van de GGD Zuid Limburg van de WSGO.

\ **Grondslag**

Gelet op:

- Wet publieke gezondheid (WPG)
- Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)
- Tijdelijke Wet Ambulancezorg (TWAZ)

- Wet veiligheidsregio (WVR)
- Wet op de lijkbezorging
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR)

\ Aanleiding Begroting 2021

Op 27 maart jl. heeft de GGD Zuid-Limburg (hierna GGD) de begroting 2021 aan de gemeenteraden aangeboden. Dit met het verzoek om vóór 1 juli een zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Vaststelling van de begroting 2021 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur. Daarbij wordt de jaarrekening 2019 en het jaaroverzicht 2019 ter informatie aan de gemeenteraden aangeboden.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling

Daarnaast is de Gemeenschappelijke Regeling technisch aangepast op basis van wijzigingen in de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren. Voorstel is om akkoord te gaan met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling ZL op basis van de technische wijzigingen. Naar aanleiding hiervan wordt de GGD ZL lid van de Werkgeversorganisatie Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO).

\ Doel

De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving. De GGD acteert vanuit de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen. Ook de regionale ambulancevoorziening en de geneeskundige hulpverlening in de regio maken deel uit van de organisatie. Sinds 1 januari 2015 is ook Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD. Al van oudsher is er een intensieve samenwerking met de Veiligheidsregio. Daarnaast werkt de GGD nauw samen met de Zuid-Limburgse gemeenten, universiteiten en andere kennisinstellingen om beleid, praktijk en wetenschappelijk onderzoek op elkaar af te stemmen. Dit alles gericht op het verbeteren van de gezondheid van de Zuid-Limburgers.

\ Argumenten

Op basis van de algemene financiële uitgangspunten heeft de GGD de begroting 2021 opgesteld. Het regionale gezondheidsbeleid "Zuid Springt Eruit" en het vastgestelde meerjarenperspectief 2020-2023 vormen de leidraad voor deze begroting. De GGD stelt jaarlijks een zo realistisch mogelijke begroting op met daarin de baten en de lasten voor het komend kalenderjaar. De algemene uitgangspunten zijn in de Gemeenschappelijke Regeling of middels besluiten van het Algemeen Bestuur vastgesteld. Een aantal vraagstukken zijn (voortdurend) in ontwikkeling zoals Jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis en de beschermende taken. Daarnaast is de afgelopen periode gebleken dat er nog steeds nieuwe infectieziekten opduiken met de uitbraak van het Coronavirus.

Jeugdgezondheidszorg

Op 16 maart zijn de colleges en gemeenteraden middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het ontwikkeltraject van jeugdgezondheidszorg. Sinds 1 januari 2020 heeft Zuid-Limburg één organisatie voor alle kinderen van 0-18 jaar.

Deze ontwikkeling is voortvarend van start gegaan en de begroting 2021 betreft een historisch bepaalde begroting, waarin de budgetten van de 4 voormalige JGZ-organisaties zijn opgeteld.

Deze voortvarende start is een goed begin, er is echter nog veel werk aan de winkel. Bijvoorbeeld wat betreft een verantwoord en goed doordacht takenpakket. Het takenpakket van de voormalig 4 organisaties lijken op papier gelijk. In de praktijk is duidelijk geworden dat er verschillen zitten. Zo zijn er diensten met dezelfde naam, maar met een andere inhoud en/of andere kwaliteitsniveau. Ook zitten er verschillen in de werkwijzen. Deze verschillen worden in kaart gebracht en aangevuld met gegevens van andere JGZ-organisaties (landelijke benchmark GGD GHOR Nederland). Dit traject vraagt zorgvuldigheid en tijd. Naar verwachting minimaal een half jaar. Alleen aan de hand van een reëel beeld kunnen gemeenten als opdrachtgevers de discussie voeren over het gewenste takenpakket voor de jeugdgezondheidszorg in samenhang met de financiële middelen die ter beschikking worden gesteld. Dit betekent dat in 2020 en 2021 wordt gebouwd aan een realistische begroting voor de komende jaren. 2021 wordt daarom opnieuw een overgangsbegroting, waarbij de huidige wijze van financiering gehandhaafd blijft.

Veilig Thuis

De aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) is geen solistische opgave van Veilig Thuis. De Zuid-Limburgse bestuurders hebben de ambitie uitgesproken om een nieuwe regiovisie op te stellen voor de periode 2020-2023. Deze nieuwe visie moet beschrijven hoe de aanpak van GIA vorm krijgt in de samenwerking tussen professionals en organisaties in Zuid-Limburg. De rol van Veilig Thuis zal hierin ook meegenomen worden. Daarbij heeft het Algemeen Bestuur medio 2019 unaniem bepaald dat de nu geldende financieringssystematiek, op basis van budget Wmo / jeugd, gehandhaafd blijft. De 5% regel is sinds kalenderjaar 2019, gekoppeld aan het bijstellen van de begroting op basis van reële parameters, niet meer van toepassing.

Aanpak Coronavirus

Er wordt een groot beroep gedaan op de GGD als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. In de afgelopen periode heeft de GGD zich voorbereid op wat nu actualiteit is geworden. De realiteit is dat er een explosieve toename van de inzet van de GGD gevraagd wordt en dat de aanpak van het coronavirus de hoogste prioriteit heeft. De GGD vervult een spilfunctie bij de bestrijding van het virus. Het verloop van de uitbraak blijft moeilijk te voorspellen. De professionals van de Veiligheidsregio en GGD trekken samen op en stellen alles in het werk om deze infectieziektecrisis zo goed mogelijk te bestrijden, de rust te bewaren en eventuele negatieve gevolgen tot een minimum te beperken. De impact is echter groot en de GGD zal in 2020 geen invulling kunnen geven aan een aanzienlijk deel van de reguliere dienstverlening. Hoe hiermee omgegaan wordt zal in de loop van dit jaar bestuurlijk onderwerp van gesprek zijn. Ook in 2021 zullen de ontwikkelingen een grote impact hebben op het werk van de GGD. De begroting 2021 gaat uit van een gelijkblijvend budget, waarbij sprake is van een jaarlijkse indexactie conform de nu geldende regels. Genoemde ontwikkelingen zijn echter bepalend voor het werk van de GGD. Dit betekent dat de financiële vertaling nog niet overal duidelijk is en dat deze nog niet meegenomen zijn in de begroting 2021.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling

De Gemeenschappelijke Regeling is aangepast op basis van de wijzigingen in de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (aangaan van (tweezijdige)overeenkomst i.p.v. aanstellen) en gebruikt nieuwe bewoordingen (bijv. arbeidsovereenkomst afsluiten i.p.v. benoemen). Inhoudelijk is de Gemeenschappelijke Regeling verder niet gewijzigd.

Vanwege de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) wordt de GGD ZL lid van de Werkgeversorganisatie Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO). Het is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur om dit besluit te nemen, waarbij (gelet op het feit dat de GGD lid wordt van een vereniging) het vereist is om de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden op te halen alvorens formeel tot besluitvorming over te gaan.

\ Kanttekeningen

- De gemeenten in Zuid-Limburg zijn eigenaar van de GGD, maar slechts een kwart van de financiering van de GGD wordt door de gemeenten gefinancierd. De overige middelen zijn afkomstig van zorgverzekeraars en landelijke overheden. De afgelopen jaren is de GGD geconfronteerd met veel budgettaire kortingen. Hoewel het mede door de omvang van het totale concern en slimme verbindingen van financiële stromen is gelukt om aan alle financiële taakstellingen te voldoen, heeft dit ook geleid tot financiële kwetsbaarheid van de organisatie en dus een te laag weerstandsvermogen. Naast dat dit een zorgpunt is van de financiële commissie en het bestuur, heeft ook de provincie als toezichthouder hierover jaarlijks een opmerking gemaakt. Het gevolg is dat elke financiële tegenvaller gelijk voor rekening van de gemeenten komt.
- De financiële gevolgen van de coronacrisis voor de GGD zijn bij het aanbieden van de begroting 2021 nog niet inzichtelijk en derhalve niet hierin opgenomen.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

De aanpak van de gezondheidsachterstanden middels het regionaal gezondheidsbeleid "Zuid springt eruit" is opgenomen in het uitvoeringsprogramma sociaal domein 2020-2022. Verder is deze aanpak en tevens de focus op positieve gezondheid in overeenstemming met de visie op het sociaal domein zoals vastgelegd in het document Focus op Transformatie.

De taken van de GGD hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid, de tijdelijke Wet ambulancezorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De wettelijke taken zijn als volgt ingedeeld:

Wet publieke gezondheid (WPG)

- Infectieziektebestrijding
- Seksuele gezondheid
- Hygiëne en inspectie
- Medische milieukunde
- Jeugdgezondheidszorg
- Publieke gezondheid

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

- Sociaal medische advisering
- Openbare geestelijke gezondheidszorg
- Veilig Thuis

Tijdelijke Wet Ambulancezorg (TWAZ)

- Regionale ambulance voorziening

Wet veiligheidsregio (WVR)

- Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio

Wet op de lijkbezorging

- Forensische geneeskunde

De wijziging van de gemeenschappelijke regeling heeft betrekking op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Jaarrekening 2019

De jaarrekening van de GGD sluit, na de reeds goedgekeurde onttrekkingen aan reserves, met een negatief resultaat van € 744.009. Voorgesteld wordt dit resultaat ten laste te brengen van de reserve RAV (€ 492.336). Het positieve resultaat op het onderdeel Veilig Thuis ten gunste van de reserve Veilig Thuis (€ 12.866) te brengen i.v.m. de negatieve stand van deze reserve en het positieve resultaat GGD (€ 11.455) aan de deelnemende gemeente te restitueren. Dan resulteert het nog te bestemmen resultaat (€ 275.994) ten aanzien van de projectkosten één JGZ die nog niet door de gemeenten zijn vergoed. Bestuurlijk afspraak is dat bij de afronding van het project over de totale kosten een besluit (juli 2020) wordt genomen.

Bij de RAV worden de positieve of negatieve resultaten altijd ten gunste of ten laste van de algemene reserve RAV gebracht.

De financiële consequenties van de jaarrekening van de GGD zijn reeds verwerkt in de jaarrekening 2019 van de gemeente Voerendaal. De financiële effecten betreffen met name het onderdeel Veilig Thuis (€ 11.000) door de toepassing van de 5% regeling en een na verrekening van de index.

Begroting 2021

De begroting 2021 voor jeugdgezondheidszorg is een historisch bepaalde begroting, waarin de budgetten van de 4 voormalige JGZ-organisaties zijn opgeteld.

De totale bijstelling (€ 15.911) voor het programma GGD (collectieve preventie en jeugdgezondheidszorg) heeft betrekking op de jaarlijkse indexaties. Als dekking wordt de stelpost loon- en prijsstijging aangewend.

De bijstelling (€ 34.448) voor het programma Veilig Thuis heeft betrekking op het opnieuw vast stellen van de verdeelsleutels (conform afspraak) o.b.v. peildatum 1 januari 2019. Dit betekent dus niet dat de systematiek gewijzigd is. De maatstaven die voor de berekening van de verdeelsleutel zijn vastgesteld zijn hoger o.b.v. deze nieuwe peildatum, hetgeen voor Voerendaal resulteert in een wijziging van de verdeelsleutel van 1,76% naar 2,26%. Als dekking wordt de stelpost vrije budgetruimte aangewend die een negatieve stand kent.

De GGD maakt op dit moment veel additionele kosten, buiten de vastgestelde begroting, die noodzakelijk zijn in de coronacrisis. Hiervoor bestaat nog geen dekking. Het gaat hierbij onder andere om kosten voor aankoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (niet alleen voor de GGD zelf, maar ook voor zorgpartners), de extra inzet van eigen personeel (deels op onregelmatige werktijden) en inhuur.

Op advies van de bestuurlijk Financiële Commissie heeft het Dagelijks Bestuur de directie het mandaat gegeven om deze uitgaven te kunnen doen. Additionele kosten worden door de Financiële Commissie gemonitord. Omdat op dit moment nog niet bekend is op welke manier de rekening vereffend gaat worden.

\ Uitvoering

Alvorens de begroting 2021 wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg wordt deze voorgelegd aan de gemeenteraden om hun zienswijze hierop kenbaar te maken. Aan de raad wordt verzocht vóór 1 juli 2020 haar zienswijze over de begroting 2021 kenbaar te maken. De GGD wordt op de door haar verzochte wijze geïnformeerd over de zienswijze van de raad van de gemeente Voerendaal.

De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling dient door het college van elke individuele gemeente te worden vastgesteld. Voordat dit kan gebeuren moet de gemeenteraad instemmen met het besluit van het college. Na besluitvorming door alle colleges zal de gewijzigde regeling per 1 juli 2020 van kracht zijn. De GGD wordt hierover op de door haar verzochte wijze geïnformeerd.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

C.J.H.M. Janssen

W. Houben

\ Bijlagen

- 200327 GGDZL_Begroting_2021 (digitaal beschikbaar)
- 200327 Jaaroverzicht 2019 GGD ZL (digitaal beschikbaar)
- 200327 aanbestedingsbrief begroting 2021 (digitaal beschikbaar)
- 200327 jaarrekening GGD ZL 2019 (digitaal beschikbaar)
- 200330 Sjabloon paragraaf verbonden partijen (digitaal beschikbaar)
- 200330 bijdrage totaal begroting 2021 programma JGZ ex RVP (digitaal beschikbaar)
- 200330 financiële paragrafen begroting 2021 (digitaal beschikbaar)
- 200330 inwonerbijdrage begroting 2021 programma GGD per onderdeel (digitaal beschikbaar)
- 200330 inwonerbijdrage begroting 2021 programma GGD (digitaal beschikbaar)
- 200330 inwonerbijdrage begroting 2021 programma VT (digitaal beschikbaar)
- 200408 aanbestedingsbrief gewijzigde GR GGD ZL (digitaal beschikbaar)
- 200409 Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg (digitaal beschikbaar)
- 200409 Technische wijzigingen gemeenschappelijke regeling GGD ZL (digitaal beschikbaar)
- 200417 zienswijze en bedenkingen lidmaatschap WSGO (digitaal beschikbaar)
- Concept Zienswijze Begroting GGD ZL 2021 (digitaal beschikbaar)